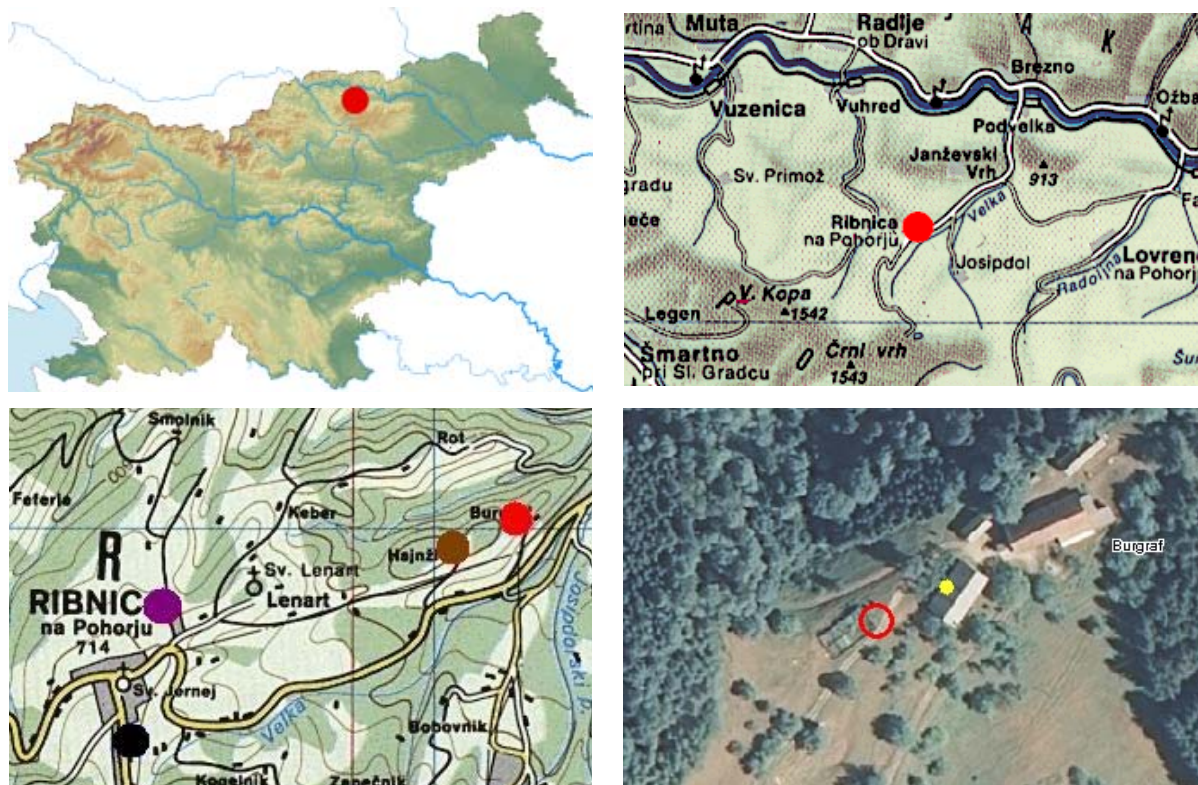

METEOROLOŠKA POSTAJA RIBNICA NA POHORJU

Meteorological station Ribnica na Pohorju

Mateja Nadbath

Na Pohorju je več padavinskih meteoroloških postaj, ena izmed njih je v Ribnici na Pohorju; ostale so še v Gradišču, Spodjem Doliču, Lukanji, Lovrencu na Pohorju in Framu. Poleg omenjenih padavinskih postaj je na Rogli še samodejna meteorološka postaja, na Hočkem Pohorju pa elektronski registrator temperature in vlažnosti zraka.

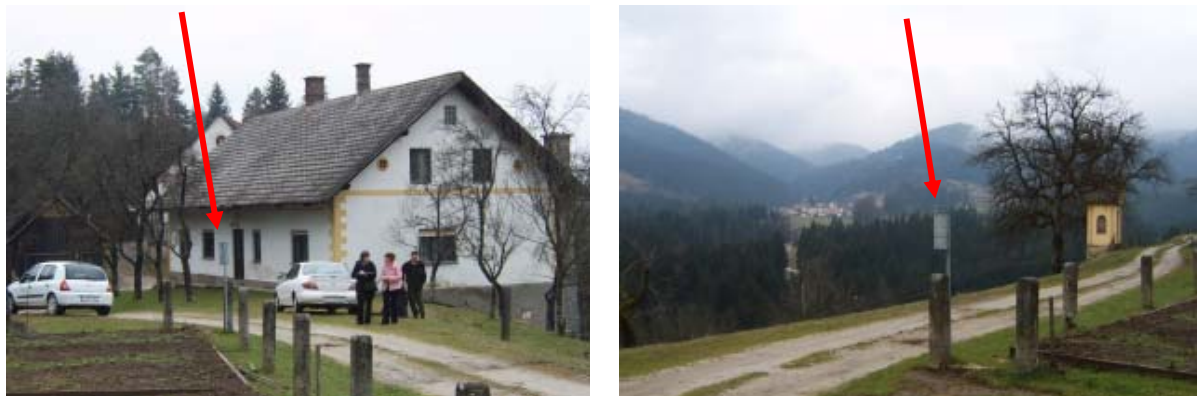

Slika 1. Geografska lega postaje (1., 4. slika: Atlas okolja, ARSO, ortofoto je iz leta 2006; 2., 3. slika: Interaktivni atlas Slovenije, 1998), sedanja lokacija je označena z rdečim krogom; lokacija meteorološke postaje v obdobju 1987–2004 je označena z rjavo, v obdobju 1956–1987 z vijolično, s črno pa lokacija v obdobju 1913–1941
Figure 1. Geographical position of station (from: Atlas okolja, ARSO, orthophoto is from 2006, and Interaktivni atlas Slovenije, 1998), actual location is marked with a red circle, location in 1987–2004 is marked with brown, location in 1956–1987 is marked with violet and in 1913–1941 with black.

Meteorološka postaja v Ribnici na Pohorju je od leta 2004 na nadmorski višini 583 m. Postavljena je na prisojnem pobočju, ob opazovalniki gredi. Od opazovalkine hiše je instrument oddaljen 20 m. V okolici je gozd, travniki in posamezna sadna drevesa ter gospodarska poslopja.

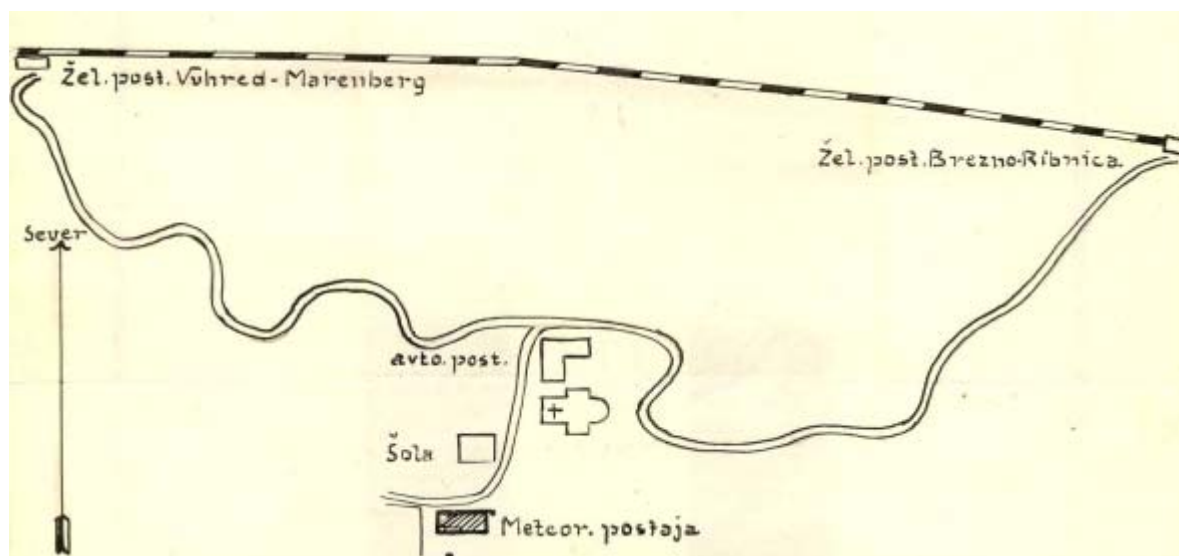
Lokacija meteorološke postaje v Ribnici na Pohorju se je v času odkar deluje večkrat menjala. Običajno se lokacija menja z menjavo opazovalcev, včasih tudi vmes, če se opazovalec preseli in odnese instrumente k novemu domovanju. Znane lokacije meteorološke postaje so prikazane na sliki 1, na spodnji levi. Prvih deset let po drugi svetovni vojni lokacija postaje ni bila dokumentirana, enako velja za čas pred prvo svetovno vojno, ker ni arhiva za celotno Podravje.

V Ribnici na Pohorju je padavinska meteorološka postaja, zato merimo višino padavin in višino snežne odeje in novozapadlega snega; opazujemo pa pomembnejše atmosferske pojave: meglo, slano, roso, vrsto padavin (dež, toča, sneg, ...), viharni veter, nevihto, itn., čas začetka in konca vseh vrst padavin in važnejših atmosferskih pojavov. Meritve potekajo enkrat dnevno, ob 7. uri po krajevem času (ob 8. uri v poletnem času), opazovanja pa vršimo preko celega dne. Opazovalci vse meritve in opazovanja vnašajo v padavinsko poročilo, ki ga po koncu meseca pošljejo na Urad za meteorologijo.

Slika 2. Meteorološka postaja Ribnica na Pohorju, slikana proti severovzhodu (leva) in jugozahodu marca 2009 (foto: P. Stele)

Figure 2. Meteorological station Ribnica na Pohorju, photo was taken to the northeast (left) and to the southwest in March 2009 (photo: P. Stele)

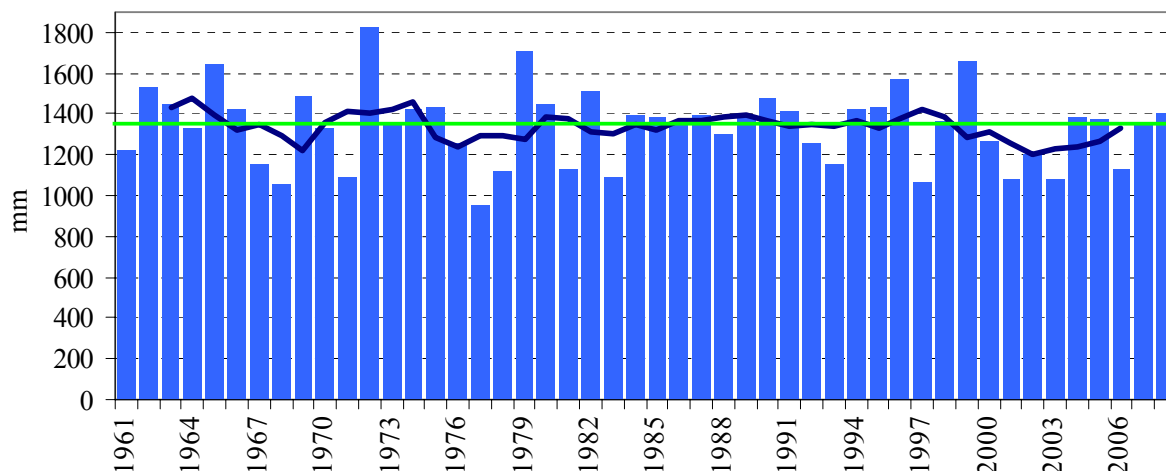
Slika 3. Skica Ribnice na Pohorju prikazuje lokacijo meteorološke postaje v času od 1913 do 1941 (avtor: opazovalec Franz Witzmann)

Figure 3. Sketch of meteorological station's location in Ribnica na Pohorju in 1913–1941, made by Fr. Witzmann

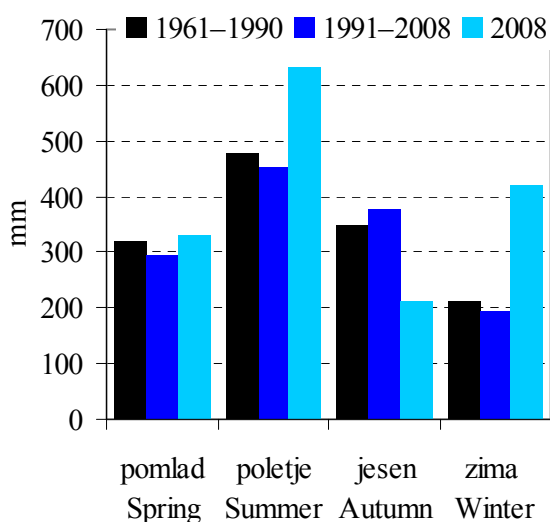
V Ribnici na Pohorju smo z meteorološkimi meritvami začeli julija 1895; kraj se je pod Avstro-Ogrsko imenoval Reifnig (am Bachern). Iz ohranjenih arhivov sta bili večji prekinitvi meteoroloških merjenj in opazovanj v času od 1919 do 1924 in od 1941 do 1946. Od leta 1946 do danes meritve in opazovanja potekajo neprekinjeno.

Danes je na meteorološki postaji Ribnica na Pohorju prostovoljna meteorološka opazovalka Suzana Planinšič, delo opazovalke opravlja od decembra 1987. Pred njo je bil opazovalec Jožef Pušnik, meritve in opazovanja je vršil vse od januarja 1957 do sredine decembra 1987. Od leta 1950 do konca 1956 je bil meteorološki opazovalec Alojzij Miklavc, v času od 1948 do 1950 pa Jožef Križnar. Od leta 1946 do 1948 sta se zamenjala Franjo Forstner in Otmar Duh. V času pred drugo svetovno vojno,

1913–1941, sta bila meteorološka opazovalca Franc in Viljem Witzmann. Za čas pred letom 1913 opazovalci niso znani.

Slika 4. Letna višina padavin (stolpci) in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1961–2008 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta) v Ribnici na Pohorju
 Figure 4. Annual precipitation (columns) and five-year moving average (curve) in 1961–2008 and mean reference value (1961–1990, green line) in Ribnica na Pohorju

Slika 5. Povprečna višina padavin po letnih časih¹ po desetletjih in leta 2008 v Ribnici na Pohorju
 Figure 5. Mean seasonal¹ precipitation per decades and in 2008 in Ribnica na Pohorju

V Ribnici na Pohorju pade v referenčnem povprečju (1961–1990) letno 1355 mm padavin. Letno povprečje za zadnjih 18 let (1991–2008) je 1313 mm padavin; leta 2008 jih je padlo 1406 mm.

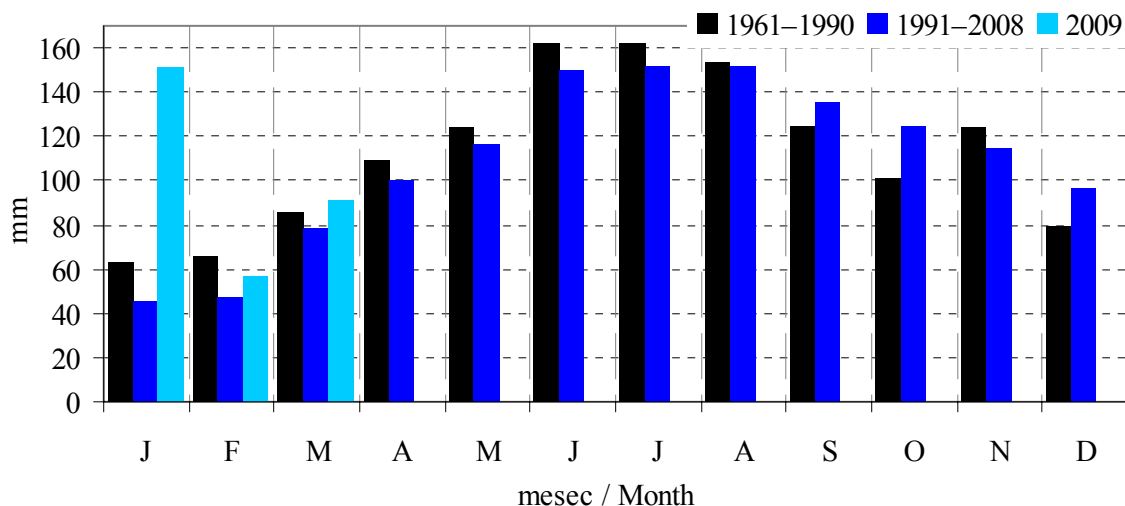
V referenčnem povprečju pade poleti 477 mm, kar je najbolj namočen letni čas. Po drugi strani je zima kot najbolj suh letni čas, ko v referenčnem povprečju pade 210 mm (slika 5, črni stolpci). Povprečne vrednosti za zadnjih 18 let (1991–2008) so se je v primerjavi z referenčnim, zmanjšale spomladi, poleti in pozimi, medtem ko so za jesen celo nekoliko višje (slika 5, temno modri stolpci). Leta 2008 je bila jesen podpovprečno namočena, spomladi je padlo malo več padavin kot je referenčno povprečje, poletje in zima pa sta bila občutno nadpovprečno namočena (slika 5, svetlo modri stolpci).

Pozimi 2008/2009 je v Ribnici na Pohorju padlo 419 mm padavin, kar je 199 % referenčnega povprečja (slika 5, svetlo modri stolpci). Med zbranimi in digitaliziranimi podatki od leta 1961, je to doslej najvišja zimska višina padavin. Pozimi 1974/75 pa je padlo najmanj padavin v omenjenem obdobju, 61 mm, kar je le 29 % referenčnega povprečja.

¹ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

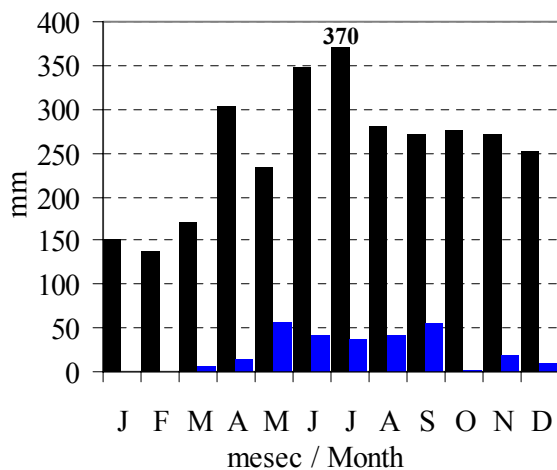
Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

Od mesecev v letu sta v referenčnem (1961–1990) povprečju junij in julij meseca z največ padavinami, v obeh mesecih je povprečje 162 mm; najbolj suha meseca leta pa sta januar (64 mm) in februar (66 mm; slika 6, črni stolpci). Povprečna mesečna višina padavin zadnjih 18 let (1991–2008) je v primerjavi z referenčnim nižja kar v osmih mesecih leta; višja je septembra, oktobra in decembra; avgusta je enaka referenčnemu povprečju (slika 6, temno modri stolpci).

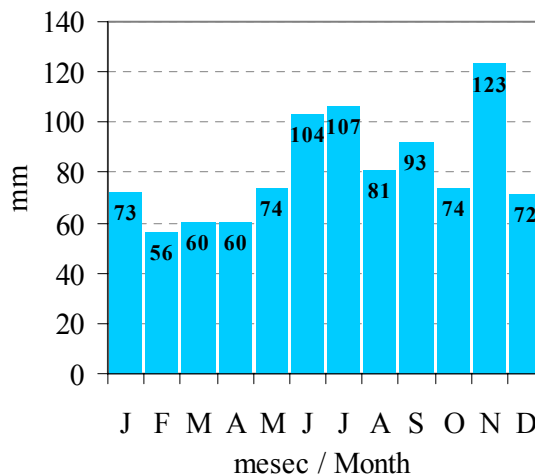

Slika 6. Referenčno (1961–1990) in obdobjno (1991–2008) mesečno povprečje ter višina padavin v prvih treh mesecih leta 2009 v Ribnici na Pohorju

Figure 6. Mean reference (1961–1990) and long-term (1991–2008) monthly precipitation and precipitation in January, February and March in 2009 in Ribnica na Pohorju

Slika 7. Najvišja (črni stolpci) in najnižja mesečna višina padavin v obdobju 1961–marec 2009
Figure 7. Maximum (black columns) and minimum monthly precipitation in 1961–March 2009

Slika 8. Najvišja dnevna² višina padavin po mesecih v obdobju 1961–marec 2009
Figure 8. Maximum daily² precipitation in 1961–March 2009

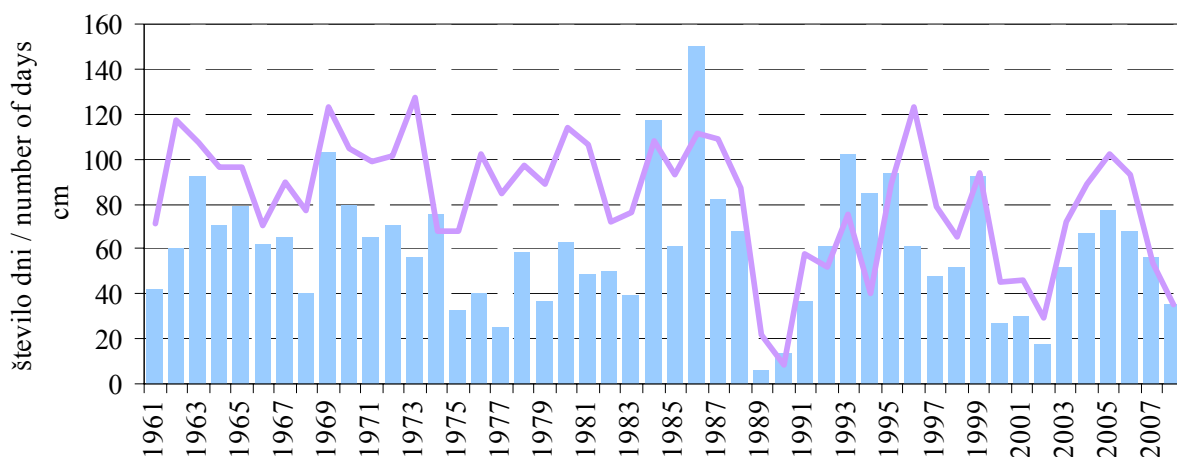
Marca 2009 je padlo 91 mm padavin (slika 6, svetlo modri stolpci), kar je 106 % referenčnega povprečja. Največ marčnih padavin v obdobju 1961–2009 smo namerili leta 1995, 173 mm padavin, marca 2003 pa smo namerili 8 mm padavin, kar je najmanjša marčna višina padavin v Ribnici na Pohorju.

² Dnevna višina padavin je vsota padavin od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve; pripišemo jo dnevu meritve.

Daily precipitation is measured at 7 o'clock AM and it is 24 hours' sum of precipitation. It is assigned to the day of measurement.

V obdobju 1961–marec 2009 je v Ribnici na Pohorju le trikrat padlo v enem dnevu 100 mm in več padavin. To je bilo 5. novembra 1998, 10. julija 1999 in 15. junija 1986 (slika 8).

V Ribnici na Pohorju imajo snežno odejo vsako leto, v referenčnem povprečju leži 90 dni na leto. Najbolj pogosto je prvi mesec s snežno odejo november, v obdobju 1961–2008 pa je bila desetkrat že oktobra. April je običajno zadnji mesec s snežno odejo; po letu 1961 je bila snežna odeja petkrat še maja.

Slika 9. Letno število dni s snežno odejo³ (črta) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1961–2008
Figure 9. Annual snow cover duration³ (line) and maximum snow cover depth (columns) in 1961–2008

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških spremenljivk v Ribnici na Pohorju v obdobju 1961–2008

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in Ribnica na Pohorju in period 1961–2008

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj minimum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1822	1972	952	1977
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	370	jul. 1972	0	jan. 1964, 1989 feb. 1998
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	123	5. nov. 1998	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	150	12. feb. 1986	6	26. nov. 1989
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	65	10. feb. 1999	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	127	1973	8	1990

SUMMARY

In Ribnica na Pohorju is a precipitation meteorological station. Ribnica na Pohorju is located in northern Slovenia; at elevation of 583 m. Meteorological station has been established in July 1895. Precipitation, snow cover and fresh snow are measured and meteorological phenomena are observed. Meteorological observer on station Ribnica na Pohorju is Suzana Planinšič.

³ dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora
day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow